

RAAD VAN TUCHT DEN HAAG EN HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN - JT 2010-23

Een (forensisch) accountant mag op grond van onvolledige en gebrekkige gegevens niet suggereren dat een persoon, die hij niet heeft gehoord, fraude heeft gepleegd. De accountant wordt geschorst.

Een familie bezit enkele panden, die worden beheerd door één van de zoons. De vader en de broer van de beheerder hebben hun twijfels over de verantwoording van het financieel beheer. Zowel de vader als de broer schakelen een forensisch accountant in om het beheer te onderzoeken.

De onderzochte beheerder dient in beide onderzoeken een tuchtklacht in tegen de forensische accountant. De rapporten zouden een deugdelijke grondslag ontberen en partijdig zijn. Bovendien zou de accountant zijn geheimhoudingsplicht hebben overtreden door een exemplaar van het voor de broer vervaardigde rapport aan de vader te geven.

De Raad van Tucht verklaart de klachten in beide zaken gegrond en schorst de accountant.

De accountant gaat daarop in hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

De accountant heeft erkend dat hij feitelijk alleen de gegevens heeft onderzocht die de opdrachtgevers hem hebben verstrekt. Hij heeft geen onderzoek gedaan bij de beheerder, die direct verantwoordelijk is voor de opgestelde stukken en de onderliggende geldstromen.

De accountant heeft de beheerder niet gehoord, voordat hij zijn rapport uitbracht. Daardoor heeft de beheerder de onvolledige en gebrekkige gegevens niet kunnen aanvullen en verbeteren en ook niet kunnen reageren op de bevindingen. Juist omdat de accountant herhaaldelijk concludeert dat de gegevens onvolledig en gebrekkig zijn, had hij de beheerder moeten horen. Door dat niet te doen, miskent hij dat hij zelf verantwoordelijk is voor de vaktechnische deugdelijke grondslag van zijn rapporten. En dat hij zich alsnog van de relevante gegevens moet proberen te voorzien als hij stuit op lacunes in de administratie, in plaats van conclusies te trekken uit het ontbreken van gegevens.

De accountant moet volgens artikel 9 lid 1 GBR-1994 zijn oordeel altijd op een onpartijdige manier vormen, ook als hij een

bijzonder belang dient bij het uitbrengen van zijn rapport. Hier heeft het de accountant ontbroken aan onpartijdigheid. De accountant geeft in diverse passages uit de rapporten blijk van een vooringenomen opstelling. Discrepancies in huuropbrengsten, ontbrekende bankafschriften en doorhalingen legt hij stelselmatig uit in het nadeel van de beheerder, zonder na te gaan of de verdenking van fraude terecht is. Door zonder deugdelijke grondslag de suggestie te wekken dat de beheerder fraude heeft gepleegd, heeft de accountant de eer van de stand geschaad. De accountant heeft het woord fraudeur weliswaar niet gebruikt in zijn rapporten. Maar door te schrijven dat zijn werkzaamheden vooral waren gericht op het ontdekken van fraude heeft de accountant – mede gezien de veronderstellingen en gekozen bewoordingen – het beeld geschapen dat de beheerder een fraudeur is.

De accountant heeft zijn geheimhoudingsplicht geschonden door een exemplaar van het rapport, dat hij opstelde voor een van de broers, ook te verstrekken aan de vader. De vader was weliswaar belanghebbende bij de uitkomst, maar niet de opdrachtgever.

Omdat de accountant in beroep heeft verklaard een volgende keer niet anders te zullen handelen, legt ook het College hem een schorsing op.

1217/06.33 en 1255/07.03

AWB 08/197 en 08/198

Annotatie bij JT 2010-23

Betrokkene heeft zich wel erg weinig gelegen laten liggen aan de jurisprudentie die zich reeds ten tijde van het uitvoeren van de opdracht – voorjaar 2004 – had ontwikkeld over opdrachten die indertijd wel als ‘forensisch’ werden gekenschetst. Juist indien een opdracht van het routinematige afwijkt, blijkt kennisneming van de ervaringen van anderen vaak zinvol.

Van enig actueel belang is wel, dat hem verweeten is dat hij de indruk van een beschuldiging van fraude heeft gewekt door te vermelden dat hij speciaal aandacht heeft besteed aan het ontdekken van fraude, onjuistheden of onwettig handelen. Nu grondt de tuchtrechter het oordeel mede op de samenhang met de in het rapport opgenomen veronderstellingen en bewoordingen, maar toch lijkt het zinvol deze vermelding in het rapport achterwege te laten als het onderzoek geen aanleiding heeft gegeven tot een vermoeden van fraude.

Hans Blokdijk

De volledige teksten van de uitspraken van de Raad van Tucht en het College van Beroep voor het bedrijfsleven zijn tegen kopieerkosten te bestellen bij de NIVRA-bibliotheek, e-mail bibliotheek@nivra.nl. Niet gepubliceerde samenvattingen van uitspraken staan op www.nivra.nl.

RAAD VAN TUCHT AMSTERDAM EN HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN - JT 2010-25

Voor het opstellen van een arbitraal vonnis kunnen minder strenge regels gelden dan voor reguliere accountantswerkzaamheden. Zo mag de accountant bij zijn onderzoek uitgaan van bevindingen die de rechtbank heeft geaccepteerd en die niet langer worden bestreden. De klachten zijn ongegrond.

Twee registeraccountant van de afdeling Bijzonder Onderzoek van een big four-kantoor treden op als arbiter in het geschil over de ontbinding van een Brabantse vennootschap onder firma. De ene accountant is vanwege zijn specifieke deskundigheid benoemd door de rechtbank om de geschillen over de vereffening en ontbinding te beslechten. De andere accountant is slechts mede-ondertekenaar van het arbitrale vonnis. Twee firmanten klagen over de totstandkoming en inhoud van dit vonnis. Zo zouden de accountants niet duidelijk hebben gemaakt hoe zij tot hun afrekening zijn gekomen en zou die afrekening in het vonnis moeten staan. Ook zouden de accountants de verplichtingen die voortvloeien uit arbitrageovereenkomst niet zijn nagekomen en voor hun onderzoek geen deugdelijke grondslag hebben. De Raad van Tucht verklaart de klachten ongegrond omdat de accountants niet zijn opgetreden als openbaar accountant.

In hoger beroep zegt het College van Beroep voor het bedrijfsleven dat de registeraccountants wel degelijk hebben gehandeld als openbaar accountant. Voor de arbitrageovereenkomst gelden namelijk de algemene voorwaarden van het big four-kantoor. Verder hebben accountants het vonnis geprint op papier van de afdeling Bijzonder Onderzoek van het big four-kantoor en dit ondertekend met hun RA-titel. Op de Nederlandse website presenteert het big four-kantoor arbitrage als dienstverlening die hoort bij de accountancy. Bovendien vermelden de registeraccountants in het arbitrale vonnis dat zij de opdracht hebben uitgevoerd conform RAC 4400. Eén van de accountants heeft het college verteld dat hij die passage heeft opgenomen om aan te geven dat bij het opstellen van het vonnis is gehandeld conform deze richtlijnen.

Het college bestrijdt dat de mede-ondertekenend accountant niet medeverantwoordelijk zou zijn. Wie mede ondertekend is medeverantwoordelijk. Volgens het college heeft de accountant onder omstandigheden meer ruimte wanneer hij optreedt als arbiter dan wanneer hij reguliere accountantswerkzaamheden uitvoert. De rol van arbiter is hier een andere dan die van de accountant die handelt in de reguliere uitoefening van zijn beroep. Onder meer omdat er een bijzondere regeling geldt voor arbitrage als methode van geschillenbeslechting in het civiele recht en voor de status van het arbitrale vonnis.

In dit geval heeft het arbitrale vonnis een deugdelijke grondslag, hoewel de accountant zijn werkzaamheden heeft laten inperken door de uitgangspunten waarover de partijen eerder overeenstemming hebben bereikt.

De rechtbank heeft één van de accountants eerder aangesteld als deskundige om te onderzoeken welk uitgangspunt gehanteerd moet worden om de winst te benaderen. De rechtbank heeft deze conclusie overgenomen en in een gerechtelijk vonnis vastgelegd. De klagers zijn niet in hoger beroep gegaan tegen dat vonnis. Dat de betrokken accountant in dit arbitrale vonnis van die benadering uitgaat is volgens het college niet tuchtrechtelijk verwijtbaar.

Volgens het College van Beroep voor het bedrijfsleven is in het arbitrale vonnis wel degelijk een afrekening opgenomen en worden de principes voor die afrekening beschreven. De accountants hadden hierover niet duidelijker hoeven zijn. Wel was het wellicht zorgvuldiger geweest als zij hun bevindingen uitgebreider hadden onderbouwd en bereid waren geweest deze naderhand desgevraagd toe te lichten. Maar gezien het karakter van de arbitrageprocedure is dit geen reden om te zeggen dat zij een tuchtrechtelijke norm hebben geschonden.

Of de accountants de contractuele verplichtingen uit de arbitrageovereenkomst niet zijn nagekomen, kan de tuchtrechter niet beoordelen, maar is de bevoegdheid van de civiele rechter. Volgens het college staat in de arbitrageovereenkomst niet hoe de accountants specifieke posten moeten hanteren. Daarom stond het accountants vrij om de methode te kiezen die hen goedgeeft, zolang zij maar handelen volgens de redelijkheid en billijkheid. Dat een andere benadering denkbaar is, wil nog niet zeggen dat de gevolge

handelwijze onjuist is en tuchtrechtelijke verwijtbaar. Tenzij deze benadering indruist de vereiste deugdelijke grondslag mist. Maar dat is, zoals gezegd, niet het geval.

R590

AWB 07/1016

LJN BL9687

Annotatie bij JT 2010-25

In tegenstelling tot de Raad van Tucht oordeelt het College van Beroep voor het bedrijfsleven dat betrokkenen bij hun arbitrage zijn opgetreden als accountant, in de zin van de GBR-1994. Dit oordeel is gegrond op de feiten dat het rapport is uitgebracht op hun kantoorpapier en dat zij de algemene voorwaarden van het kantoor op deze opdracht van toepassing hebben verklaard. Dit is in lijn met (veel) eerdere jurisprudentie.

Dit had wel gevolgen voor de beoordeling. Doordat de hoofdstukken III en IV van de GBR van toepassing zijn geacht, is het college veel dieper ingegaan op specifieke bezwaren van klagers dan de raad, maar ook dit resulteerde in een ongegrondverklaring. Verder merkt het college op dat het optreden als arbiter meer ruimte laat dan bij de reguliere uitoefening van het beroep. Ook dit is duidelijk.

Betrokkenen hebben bovendien in hun rapportage vermeld dat de opdracht is uitgevoerd conform RAC 4400. Dat lijkt mij ook hierom onverstandig, omdat deze richtlijn slechts betrekking heeft op rapporten van feitelijke bevindingen. De rol van een arbiter is nu juist daaruit conclusies te trekken en daaraan oordelen te verbinden. Dergelijke mededelingen lijken mij dan ook te ontraden.

Hans Blokdijk